

Střípky z tureckého dobrodružství

V roce 2006 jsme uspořádali expedici za zatměním Slunce do Turecka. Jeli jsme třemi auty přes Maďarsko a Bulharsko. První problém nastal v Budapešti, kam jsme dojeli kolem půlnoci, a naše auto se ztratilo. Značení silnic bylo mimořádně špatné a my nemohli najít správnou cestu. Po hodinovém bloudění jsme našli policejní hlídku, která měřila rychlost nočním pirátům silnic. Řekl jsem si, že za zeptání nic nedám. Policisté byli nakonec milí, dokonce jeden z nich mluvil velmi dobře anglicky. Říkal, že už stejně žádné pokuty nevyberou a že nás z města vyvezou. A tak jsme se z Budapešti dostali na správnou silnici v policejním doprovodu.

Druhé setkání s policisty jsme zažili v Bulharsku, kde mě zastavili za rychlou jízdu tunelem. Dokonce jsme museli jít záležitost sepsat na policejní stanici přilepenou ke konci tunelu. I zde jsme narazili na dobrosrdečného obtlouštělého policistu, který se ptal, kam jedeme. Když se dozvěděl, že jedeme pozorovat zatmění Slunce do Turecka, byl nadšen. V družném hovoru jsme vydrželi dvacet minut a já mu věnoval skleněný filtr na pozorování zatmění Slunce, které bylo v jeho zemi jen částečné. O pokutě už nepadlo ani slovo.

Na tureckých hranicích jsme strávili relativně dlouho. Každé auto dostalo jakýsi průvodní list. Jeho skutečný smysl jsme pochopili až později. Do tohoto papíru se zapisovaly veškeré prohřešky a při zpětném průjezdu hranicemi se musely pokuty zaplatit, jinak by auto zůstalo v jejich zemi.

Naší první větší zastávkou byl Istanbul. Nádherné město s překrásnými mešitami a jedinečnou atmosférou pro nás exotického východu. Bydleli jsme v hotelu, kde nám ukázali, že oktávku, která byla z půjčovny, můžeme zaparkovat před jakýmsi dveřmi. Když jsme se druhý den pro auto stavovali, už tam nebylo. Nejdříve jsme si mysleli, že ho někdo ukradnul, ale ukázalo se, že jsme na radu místního hoteliéra zaparkovali před výjezdem z nějakých garáží a policie auto odtáhla. Naštvaní Turkové mu vypustili gumy, a tak jsme museli na policejním parkovišti sundat kola, transportovat je do pneuservisu a zpět a teprve pak pokračovat v cestě. Ztráta činila půl dne, což při cestě za zatměním nebylo nijak málo. Také jsme dostali první pokutu. Rozhodně však nebyla poslední.

Průjezd horami byl rychlejší, než jsme si mysleli, a tak jsme časové zpoždění vyrovnali. V serpentínách za horami to nezvládnul jeden kamión. Ležel si tam naboku a všude kolem se válely lahve a plechovky s pivem. Hlídkující vojáci nám nabídli, abychom si jich pár vzali. Zatmění jsme odpozorovali severně od Side, přesně dle plánu. Poprvé v životě jsem na místě pozorování viděl bambus rostoucí v přírodě. Počasí bylo nádherné a zatmění mně opět připomnělo ten úžasný pocit – uvidět přírodní zázrak s partou bezva lidiček, se kterými mě spojují nejenom nádherné vzpomínky.

Turecko je překrásná země se spoustou antických památek, syrovou přírodou, přátelskými obyvateli a atmosférou, kterou jsem v jiné zemi nezažil. Byl jsem překvapen kvalitními silnicemi, po kterých byla radost jezdit. Na jedné takové silnici, která připomínala spíše dálnici, jsem jel poněkud rychleji, než se smí. Policista, který mě zastavil, neuměl sice anglicky, ale jeho gesta byla více než výmluvná. Škubal si vlasy, dívoce poskakoval a cosi pokřikoval. Na kus papíru napsal „142,5 km/h“ a snažil se mně vysvětlit, že tak rychle se přes jejich vesnice opravdu nejedí. Do karty našeho auta zapsal pokutu v přepočtu asi tři tisíce korun. Jakub jel jen 110 kilometrů za hodinu a pokutu dostal o něco nižší. Poslední auto, které řídil Ivan, už dostalo naší esemesku a proplížilo se kolem policistů pouhou třicítkou.

Při jednom delším přejezdu přišla od Ivana prazvláštní esemeska. „Upadla nam kapota. Vratte se!“ Nejdříve jsem si myslel, že jde o nějaký nejspíš žertík, ale nakonec jsem auto otočil a vrátil se asi o deset kilometrů nazpět. Ukázalo se, že se Ivanovi v rychlosti 100 kilometrů za hodinu otevřela kapota Felicie a jen zázrakem nerozbila přední sklo. Provizorní oprava trvala dvě hodiny, přiznám se, že zatímco Ivan s Jakubem narovnávali zdeformované panty a ve finále kapotu připevnili klubem drátu, já jsem spal. Svým způsobem jsme měli mimořádné štěstí, pokud

by povolilo přední sklo, mohlo dojít k úrazu a dál bychom jeli s větrem na přídi. Je zvláštní, že zadrátovaná kapota nevadila celníkům v Turecku, Bulharsku, Srbsku, ale až v Maďarsku, kde ji požadovali oddrátovat. Nevím, co očekávali, že pod zadrátovanou kapotou máme, ale k velkému úžasu tam našli motor. Mike dostal téměř hysterický záchvat a je dobře, že mu maďarský pohraničník nerozuměl, jinak by nám posádku Feldy asi zavřeli.

Po zatmění jsme se neustále potkávali s autobusem Slovenské astronomické společnosti, jejich cesta byla velmi podobná té naší. Jel s nimi i Jiří Grygar, který v jednom kempu uspořádal neplánovanou astronomickou přednášku pod širým nebem. Naposledy jsme autobus viděli na turecké hranici, kde Slováci bez problémů projeli, a my museli zaplatit pokuty za naše hříchy spáchané na tureckých silnicích. Do Turecka jsem odjížděl s pocitem, že jedeme do země, ve které není úplně bezpečno. Domů jsem se vracel s pocitem, že u nás je mnohem nebezpečněji.